

Nazwa projektu Projekt uchwały Rady Ministrów w sprawie ustanowienia rządowego programu wsparcia powiatu w organizacji i tworzeniu rodzinnych form pieczy zastępczej w 2025 r. Ministerstwo wiodące i ministerstwa współpracujące Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej Osoba odpowiedzialna za projekt w randze Ministra, Sekretarza Stanu lub Podsekretarza Stanu Pani Aleksandra Gajewska– Sekretarz Stanu w Ministerstwie Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej, Kontakt do opiekuna merytorycznego projektu Pan Michał Guć, Zastępca Dyrektora Departamentu Demografii MRPiPS, tel. 882784700, michal.guc@mrpips.gov.pl	Data sporządzenia 2025-10-30 Źródło: Inicjatywa własna Nr w wykazie prac
--	---

OCENA SKUTKÓW REGULACJI

1. Jaki problem jest rozwiązywany?

Docelową i preferowaną formą opieki na dziećmi w ramach systemu pieczy zastępczej jest rodzinna piecza zastępcza. W skali kraju obserwujemy kryzysową sytuację pieczy zastępczej, związaną przede wszystkim z niedoborem miejsc w pieczy zastępczej, a co za tym idzie liczbą niewykonanych postanowień sądowych o umieszczeniu dzieci w pieczy zastępczej oraz niewystarczającą liczbą kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej bądź prowadzenia rodzinnego domu dziecka. Dla zobrazowania skali problemu ok. 2000 dzieci oczekuje na wykonanie postanowień sądów o umieszczeniu w pieczy zastępczej. Średni czas oczekiwania dziecka, w grupie dzieci nie umieszczonych od razu, wynosi 7 miesięcy. Sytuacja ta wymaga pilnych działań wzmacniających funkcjonowanie pieczy zastępczej, szczególnie jej rodzinnych form, które pozostają dla dziecka formą najbardziej zbliżoną do rodziny. Podejmowane formy reakcji, ministra właściwego do spraw rodziny i samego Rządu, na pogłębiający się problem zabezpieczania dzieci doświadczających krzywd i zaniedbań w rodzinach biologicznych, są różnorodne i podejmowane od lat przy czym mają na celu wsparcie rozwoju rodzinnych form pieczy zastępczej, których liczba nie zwiększa się jednak w sposób zapewniający pełne zabezpieczenie potrzeb dzieci, które muszą zostać umieszczone w instytucjonalnej pieczy zastępczej, z uwagi na brak miejsc w rodzinnej pieczy zastępczej. Jedną z takich inicjatyw było przygotowanie zmiany przepisów ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2025 r. poz. 49 i 1301). Ustawa o zmianie ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej oraz niektórych innych ustaw z dnia 7 października 2022 r. (Dz.U. z 2022 r. poz. 2140), która weszła w życie 1 lutego 2023 r. określiła, że wynagrodzenie przysługujące rodzinie zastępczej zawodowej i prowadzącemu rodzinny dom dziecka, nie może być niższe niż kwota 4 100 zł miesięcznie. W przypadku zaś gdy rodzina zastępcza zawodowa pełni funkcję pogotowia rodzinnego otrzymuje miesięcznie wynagrodzenie nie niższe niż 124% kwoty wskazanej powyżej, tj. nie niższe niż 5 084 zł. Zgodnie z Obwieszczeniem Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej w sprawie wysokości kwot świadczeń przysługujących rodzinie zastępczej i prowadzącemu rodzinny dom dziecka, wysokości pomocy dla osoby usamodzielnianej oraz wysokości kwot określonych w umowach z dnia 24 marca 2024 r. (M.P. z 2024 r. poz. 230) kwoty wynagrodzeń wynikające z podpisanych umów były zwaloryzowane od dnia 1 czerwca 2024 roku wskaźnikiem wzrostu cen towarów i usług konsumpcyjnych (11,4 %). Podniesienie wysokości wynagrodzeń w rodzinach zastępczych spowodowało wzrost obciążeń związanych z wyższymi kosztami finansowania zadań z obszaru pieczy zastępczej ponoszonymi przez powiaty. Powoduje to nadal dodatkowe wyzwanie dla powiatów i wymaga zwiększenia finansowania zadań z obszaru pieczy zastępczej przez powiaty w 2025 r., aby zapewnić rozwój rodzinnej pieczy zastępczej.

Przewidziane w ww. Programie dofinansowanie do wynagrodzeń rodzin zastępczych zawodowych oraz prowadzących rodzinne domy dziecka stanowi jedyną (jak na ten moment) możliwość wsparcia osób sprawujących opiekę i zapewniających wychowanie dzieciom umieszczonym w pieczy zastępczej, wzmacniania rodzinnych form pieczy zastępczej (bo zgodnie z założeniami system pieczy zastępczej ma być w głównej mierze oparty na rodzinnych, a nie instytucjonalnych, formach pieczy) oraz zwiększania zainteresowania społeczeństwa, szczególnie osób młodych, zawodową formą rodzicielstwa zastępczego. Z danych statystycznych za rok 2024 wynika, że na koniec roku 2024 funkcjonowało 2 217 rodzin zastępczych zawodowych oraz 917 rodzinnych domów dziecka. Na koniec 2023 r. funkcjonowało 2 090 rodzin zastępczych zawodowych oraz 844 rodzinnych domów dziecka. Liczba dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych zawodowych na koniec roku 2024 r.: 7 591, a w rodzinnych domach dziecka: 6 828. Na koniec 2023 r. liczba dzieci umieszczonych w rodzinach

zastępczych zawodowych: 7 364, a w rodzinnych domach dziecka: 6 295. Analiza zmian zachodzących w pieczy zastępczej pokazuje, że wsparcie samorządów powiatowych w prowadzeniu zawodowych rodzinnych form pieczy zastępczej prowadzi do stopniowego wzrostu liczby tych rodzin. Od roku 2023 liczba zawodowych rodzin zastępczych wzrosła o 127, zaś liczba rodzinnych domów dziecka o 73.

Do czasu przeprowadzenia systemowej reformy w zakresie systemu pieczy zastępczej, zainicjowanej podjęciem prac w MRPiPS nad nowelizacją ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (wniosek o wpis do Wykazu prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów został skierowany do Zespołu Programowania Prac Rządu), nie jest możliwe zoptymalizowanie skutków, które dotyczą najmłodszych/dzieci w skutek przedłużającego się okresu oczekiwania na umieszczenie w rodzinie zastępczej. Jakkolwiek efekty działania programu w latach poprzednich w szerokiej perspektywie nie wpłynęły w sposób spektakularny na „rozładowanie kolejki” dzieci oczekujących, ale zdecydowanie i obiektywnie przyczyniły się do wyhamowywania jeszcze głębszego kryzysu, który byśmy obserwowali w sytuacji braku realizacji programu.

2. Rekomendowane rozwiązanie, w tym planowane narzędzia interwencji, i oczekiwany efekt

W projektowanej uchwale Rady Ministrów wprowadzany jest program wsparcia powiatów w finansowaniu zadań z obszaru pieczy zastępczej ponoszonych przez powiaty w 2025 roku. Program stanowi propozycję wsparcia powiatu w realizacji zadań własnych z zakresu systemu pieczy zastępczej, w szczególności dotyczących organizacji i prowadzenia rodzinnych form pieczy zastępczej. Dofinansowanie dotyczyć będzie kosztów zatrudnienia rodzin zastępczych zawodowych i osób prowadzących rodzinne domy dziecka.

Przyjęte w programie wysokości dofinansowania:

- a) dla rodzin zastępczych zawodowych i prowadzących rodzinne domy dziecka w wysokości 965 zł,
 - b) rodzin zastępczych zawodowych pełniących funkcję pogotowia rodzinnego w wysokości 1200 zł
- stanowi odzwierciedlenie dla stawek przyjętych w zeszłorocznej edycji rządowego programu wspierania powiatu w organizacji i tworzeniu rodzinnych form pieczy zastępczej w 2024 r.

Na koniec roku 2024 r. funkcjonowało: rodzin zastępczych zawodowych 1 617, rodzin zastępczych zawodowych pełniących funkcję pogotowia rodzinnego 364, rodzin zastępczych zawodowych specjalistycznych 236, rodzinnych domów dziecka 917.

3. Jak problem został rozwiązany w innych krajach, w szczególności krajach członkowskich OECD/UE?

Nie dotyczy.

4. Podmioty, na które oddziałuje projekt

Grupa	Wielkość	Źródło danych	Oddziaływanie
Powiat	380	Baza Jednostek Samorządu Terytorialnego Baza JST – <i>Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji</i> – Portal Gov.pl (www.gov.pl)	Zwiększenie dochodu powiatów w zakresie pokrycia części wydatków związanych z kosztami funkcjonowania rodzinnej pieczy zastępczej.
zawodowe rodziny zastępcze,	1 617 rodzin	Dane Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej, ujęte w sprawozdaniu rzeczowo-finansowym za 2024 r.	Podniesienie konkurencyjności tego rodzaju pracy co przyczynić się może do zahamowania odpływu osób wykonujących tę pracę.
osoby prowadzące rodzinne domy dziecka	917 podmiotów	Dane Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej, ujęte w sprawozdaniu rzeczowo-finansowym za 2024 r.	Podniesienie konkurencyjności tego rodzaju pracy co przyczynić się może do

			zahamowania odpływu osób wykonujących tę pracę.
liczba rodzin zastępczych o charakterze pogotowia rodzinnego i rodzin zastępczych specjalistycznych	236 – rodziny zastępcze specjalistyczne 364 – pogotowia rodzinne	Dane Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej, ujęte w sprawozdaniu rzeczowo-finansowym za 2024 r.	Podniesienie konkurencyjności tego rodzaju pracy co przyczynić się może do zahamowania odpływu osób wykonujących tę pracę.
Wojewodowie	16	Dane administracyjne	Realizatorzy Programu.
Minister Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej	1		Realizator Programu.

5. Informacje na temat zakresu, czasu trwania i podsumowanie wyników konsultacji

Projekt uchwały nie będzie podlegał konsultacjom publicznym, opiniowaniu ani uzgodnieniom co jest uzasadnione pilnością projektu, tak aby powiaty mogły skorzystać z programu w okresie od 1 stycznia 2025 r. do 31 grudnia 2025 r. Projekt w swojej treści dotyczy rozliczeń pomiędzy organami administracji państwowej (transfer finansowy środków z funduszu pracy do jst), a skutkuje zwiększeniem wynagrodzeń osób pełniących funkcję zawodowych rodzin zastępczych, prowadzących rodzinne domy dziecka oraz rodzin zastępczych zawodowych pełniących funkcję pogotowia rodzinnego, a co za tym idzie wyczerpuje przesłanki odstąpienia od prowadzenia pogłębionych konsultacji publicznych.

Projekt uchwały zostanie przesłany do zaopiniowania Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego, przy czym stanowi on powtórzenie efektywnie zrealizowanego rządowego programu wsparcia powiatów w organizacji i tworzeniu rodzinnych form pieczy zastępczej w 2024 r., realizując zapowiedzi programu skierowanego do samorządów, które były przedmiotem rozmów podczas opiniowania projektu ustawy z dnia 7 października 2022 r. o zmianie ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej oraz niektórych innych ustaw.

Projekt uchwały nie zostanie udostępniony w Biuletynie Informacji Publicznej Rządowego Centrum Legislacji, z uwagi na brak obowiązku publikowania uchwał będących aktami wewnątrznie obowiązującymi (zgodnie z § 52 uchwały z dnia 29 października 2013 r. nr 190 Rady Ministrów Regulamin Pracy Rady Ministrów).

6. Wpływ na sektor finansów publicznych

[illegible]

NFZ	2,5	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2,5
FUS	4,4	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	4,4
FS	0,41	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0,41

Źródła finansowania	Źródłem finansowania Programu są środki Funduszu Pracy ujęte w planie finansowym Funduszu Pracy na rok 2025.
Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń	Przyjmując za wyjściowe dane dotyczące wykonania programu w edycji 2024 r. (z zastosowaniem dwóch stawek dofinansowania) w wysokości 34.845.220,-, z czego przy zastosowaniu stawki w kwocie: 1) 965 zł dla rodzin zastępczych zawodowych, z wyłączeniem pełniących funkcję pogotowia rodzinnego i dla prowadzących rodzinne domy dziecka, wydatkowano na wsparcie dla tej grupy kwotę 29.710.420,-; 2) 1200 zł dla rodzin zastępczych zawodowych pełniących funkcję pogotowia rodzinnego wydatkowano na wsparcie dla tej grupy kwotę 5.135.200 zł, co w odniesieniu do programu w edycji 2025 r. wyniesie łącznie ok. 35,8 mln zł oraz pozwoli na rezerwę w wysokości ok. 2,2 mln zł w związku z rosnącą liczbą rodzin.

7. Wpływ na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym funkcjonowanie przedsiębiorców oraz na rodzinę, obywateli i gospodarstwa domowe

Skutki								
Czas w latach od wejścia w życie zmian		0	1	2	3	5	10	Łącznie (0-10)
W ujęciu pieniężnym (w mln zł, ceny stałe z r.)	duże przedsiębiorstwa	0	0	0	0	0	0	0
	sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw	0	0	0	0	0	0	0
	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe	21,68	0	0	0	0	0	21,68
W ujęciu niepieniężnym	duże przedsiębiorstwa							
	sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw							
	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe	Zwiększenie dochodu osób pełniących funkcję rodziny zastępczej zawodowej oraz prowadzących rodzinne domy dziecka.						
	(dodaj/usuń)							
Niemierzalne								

Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń	Projektowana uchwała nie będzie miała wpływu na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym funkcjonowanie przedsiębiorców. Projektowana regulacja nie będzie miała bezpośredniego wpływu na sytuację osób niepełnosprawnych oraz osób starszych, nie mniej jednak opieką w ramach rodzinnej pieczy zastępczej obejmowane są również dzieci będące osobami niepełnosprawnymi. Projektowana uchwała nie wywiera wpływu na sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw.
--	--

8. Zmiana obciążeń regulacyjnych (w tym obowiązków informacyjnych) wynikających z projektu

☐ nie dotyczy	
Wprowadzane są obciążenia poza bezwzględnie wymaganymi przez UE (szczegóły w odwróconej tabeli zgodności).	☒ tak ☐ nie ☐ nie dotyczy
☐ zmniejszenie liczby dokumentów ☐ zmniejszenie liczby procedur ☐ skrócenie czasu na załatwienie sprawy ☐ inne:	☒ zwiększenie liczby dokumentów ☒ zwiększenie liczby procedur ☐ wydłużenie czasu na załatwienie sprawy ☐ inne:
Wprowadzane obciążenia są przystosowane do ich elektroniczacji.	☐ tak ☐ nie ☒ nie dotyczy

Komentarz:

Program zakłada trzy etapy realizacji przed administrację państwową szczebla rządowego i samorządu terytorialnego - powiatu.

I. Szczebel centralny – Minister właściwy do spraw rodziny

1. Podział zaplanowanej kwoty dofinansowania dla województw.
2. Wskazanie wojewodzie kwoty, w ramach dokonanego podziału środków, o którą może wnioskować w ramach Programu.
3. Przekazanie środków Funduszu Pracy w ramach Programu wojewodom.
4. Analiza sprawozdań wojewódzkich z realizacji Programu wsparcia powiatu w organizacji i tworzeniu rodzinnych form pieczy zastępczej w 2025 r.
5. Sporządzenie sprawozdania zbiorczego z realizacji Programu.
6. Monitorowanie realizacji zadania wynikającego z Programu.

II. Szczebel wojewódzki – Wojewoda

1. Przekazywanie do ministra właściwego do spraw rodziny wniosków o dofinansowanie ze środków Funduszu Pracy zgodnie z harmonogramem.
2. Udzielanie informacji o zasadach Programu, a także interpretacja postanowień Programu.
3. Przygotowanie dokumentacji dla powiatów, w tym umowy sporządzonej na podstawie opracowanych przez urząd obsługujący ministra właściwego do spraw rodziny wytycznych do umowy z powiatem i sprawozdania powiatu z realizacji Programu w 2025r.
4. Zawieranie umów z powiatami, będącymi beneficjentem Programu.
5. Występowanie do ministra właściwego do spraw rodziny o środki z Funduszu Pracy w wysokości zgodnej z kwotą przyznaną na podstawie zaakceptowanego wniosku o dofinansowanie.
6. Przekazywanie środków powiatom w ramach Programu.
7. Analiza prawidłowości przekazywanych przez powiaty, będące beneficjentem Programu sprawozdań z realizacji Programu.
8. Rozliczenie środków Funduszu Pracy.
9. Przekazanie do urzędu obsługującego ministra właściwego do spraw rodziny sprawozdania wojewódzkiego z realizacji Programu na zakończenie realizacji Programu, do dnia 30 stycznia 2026 r., wraz z oświadczeniem wojewody dotyczącym informacji na temat weryfikowania przez wojewodę prawidłowości realizacji zadań wykonywanych przez gminy związanych z realizacją Programu.

III. Szczebel lokalny – powiaty:

1. Składanie zapotrzebowania do wojewodów zgodnie z harmonogramem.
2. Realizacja zadań zgodnie z podpisanymi umowami.
3. Rozliczenie środków Funduszu Pracy zgodnie z założeniami Programu i podpisaną umową i zwrot niewykorzystanej części dofinansowania w terminie określonym w umowie, przy czym termin ten nie może być dłuższy niż 15 dni od określonego w umowie dnia wykonania zadania.
4. Przekazanie do wojewody sprawozdania powiatu z realizacji Programu wsparcia powiatu w organizacji i tworzeniu rodzinnych form pieczy zastępczej w 2025 r.

9. Wpływ na rynek pracy

Projektowana uchwała pośrednio będzie wpływała na rynek pracy przez ewentualne zwiększenie zainteresowania pełnieniem funkcji rodziny zastępczej zawodowej oraz prowadzeniem rodzinnych domów dziecka, co pozwoli na zahamowanie odpływu osób wykonujących tę pracę. Obecnie notujemy niewystarczającą liczbę zawodowych rodzin zastępczych oraz osób prowadzących rodzinne domy dziecka w stosunku do potrzeb. Blisko 2000 dzieci oczekuje na wykonanie postanowień sądów o umieszczeniu w pieczy zastępczej. Średni czas oczekiwania dziecka, w grupie dzieci nie umieszczonych od razu, wynosi 7 miesięcy. Program nie uzależnia uzyskania dofinansowania od wykazania zwiększenia liczby rodziny zastępczych.

10. Wpływ na pozostałe obszary

☐ środowisko naturalne ☐ sytuacja i rozwój regionalny ☐ sądy powszechne, administracyjne lub wojskowe	☒ demografia ☐ mienie państwowe ☐ inne:	☐ informatyzacja ☐ zdrowie
Omówienie wpływu	Nie wpływa na pozostałe obszary.	

11. Planowane wykonanie przepisów aktu prawnego

Uchwała wejdzie w życie z dniem następującym po dniu ogłoszenia.
12. W jaki sposób i kiedy nastąpi ewaluacja efektów projektu oraz jakie mierniki zostaną zastosowane?
Proponuje się wskazanie jako miernika ewaluacji programu: zwiększenia liczby miejsc w zawodowych formach pieczy rodzinnej (i ustalenie wskaźnika przyrostu miejsc na poziomie 0,5% w skali roku).
13. Załączniki (istotne dokumenty źródłowe, badania, analizy itp.)
Brak.